

השבועון המצויץ לאינפורמציה

המערכת והמהלה: רחוב נליסקון 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "מחול") ת.ד. 136, מל. (זמני) 69786 פען למברקים: "עולמפרס" מו"ר: העולם הזה בע"מ

Handwritten signature: יואל טייב

העורך: אורי אבנרי, עורך משנה: ש' לום כהן, עורך כתיבה: דב איתן, צלם ראשי: דוד רובינבר, עורכי מדורים: מיכאל אלפון, יואל טייב, גינזה נביל, איתמר עילם, משתתפים קבועים: יעקב ביתן, רפאל חיים, רפאל חיים, סיליה פיאורי, יצחק לבני, אוסקר מאור, סופרי חוץ: דניאל נילן, נבריאל דנון, שמואל מירח, דפוס ישראל בע"מ.

מכתבים

שנתיים למערכת

עלי להודות כי גם אני נמנתי בין אלה שאמרו כי עתון אינו יכול להתקיים בארץ אם אין לו המיכה קניית את העולם הזה מתוך סקרנות. לראות באיזו מידה תאלצו להכניע למציאות. לי הפתעה הנמרצה הפכתי קורא כבוע - ועריץ מחכה לראות אם תאלצו בכל זאת להכניע. שמואל בלום, תל-אביב

בעמוד "אני מאשים" (העולם הזה 753) דילג דוש על האשמה רצינית: נמיתכם לפרסם נערות במידות שונות של התפשטות - כעשתורת המור פיעה ערומה לנמרי, באותו עמוד של דוש. ישראל חזן, נתניה

הקורא חזן פשטני מדי. עשתורת עונדת רביד וצמידים. תורה רבה עבוד 103 נלינות של אמת. שעשוע. אינפורמציה וועועים. המשיכו ועלו - בכל, חוץ מהמחיר.

אילנה נעמן, חיפה למעמים עובר סרכוסם העצמי כל גבול. אין לי כל התנגדות שתעניקו לעצמכם מטיחה על השכם לאחר שהצלתם להופיע משך שנתיים ב"נאים קשים, אבל אל לכם להתפאר במעשים לא לכם. חנוני לחמונת האיש השקוע בכוכו, אני כפחה שוח כבאי או חובש ולא מערכתכם, כי אז לא הייתם מפרסמים צילום מן הגב. יעקב הירש, תל-אביב

אין הקורא הירש צודק. הנה אותה תמונה, ולא מן הגב. מסומן בחץ: עורך-משנה: שלום כהן.

בחו עיני כלי כוונה

כאשר תפסתי את בני אורי בועט ב"בסנה של בת-הסכך, אראלה, שאלתיו כועסת:

"למה בעטת בבטי" נה של אראלה, פרא אדם?"

ענה אורי בתמימות: "לא התכונתי, אמא'לה... היא פשוט הסתובבה יותר מדי מהר!"

הקוראת חנה לגדוי, רחובות, זוכה ב"פרס של 1. (בכל הכוונה).

שונה (גניבה) לא הוכח לכאורה שהמעשה ה"מיוחס לנאסם נעשה על-ידו במרמה וללא תביעת זכות בתום לב. ביחס לאשמה השניה (קבלת רכוש על יסוד טענות שוא), הואיל ולא הובאו כל הוכחות ביחס לאשמה זו, אני משחרר ממנה את הנאסם.

חבלי קליטה: אני בחור צעיר (25), נכה קומה (1.80 מטר) ושחור-שער, יליד ברוקלין, ניו-יורק. לאחר שסיימתי

תי את חוק לימודי באוניברסיטאות ברקלין וניו יורק החלטתי לעלות לישראל, לעבוד בה כספויקאי. לפני חודש ימים העתי תל-אביבה השנית לעצמי חדר ואף הובטחה לי משרה מתאימה במשרד מ"י שלי. אך, למרות שחודש ימים הוא זמן קצר מכדי לדון, אני מרגיש עתה שהקליטה תהיה קשה עלי מסיבה פשוטה: לא הצלחתי לרכוש לעצמי חברה ישראלית. אני מתרועע עם חברים אמריקאים בלבד, למרות שכאלה היו לי מספיק גם בניו יורק. נוסף לכך, אני משתוקק להכיר נערה יש ראלות נאתמראה ומשוימת גם זה לא עולה בירי. יודים יעצו לי לנסות למערכת העולם הזה, מה דעתכם?

סגלי טורמן, תל-אביב

אסיאתים ומרחב: לדעתי נפל העולם חזק תפקיד הסכרתי חיוני בש"טח מונח זה. אולם מסקנותיכם אינן נכונות, מ"י אית כי גם לניכום אין הבעיה הערבית אלא נושא לפראאות והתנצחויות. אילו באמת דאגתם לטובת הערבים (הנמצאים בארץ) הייתם רואים כי הפ"תרון היחיד הוא שיעזבו את הארץ ויסעו לא"י חיים מעבר לנבול.

קולנוע: בניגוד לרבי מבקר הקולנוע שלכם (העולם הזה 752) לא יישלח סרטנו יום העצמאות לפסטיבל קאן ומעולם לא עלה על דעתנו להציגו שם. ישנה אפשרות ששנור לפסטיבאל אחד מן היוםמים שלנו.

יוסף נבון, קולנון-גבע, ת"א כאשר חזרתי אמש מן הקולנוע בני דאיתי סרט משעשע עד מאד. לילה מתוך מאה, מנימי מיד למורה הקולנוע (העולם הזה 752) וכו מצאתי הבח על הסרט הזה. אמנם "בקצרה", אך בשפע ולענין. תמרה פרוינד, חיפה

האונים: יש לי הדעה הנאונית (כפעם) לפתרון הבעיה הכאובה של חוסר מקום בעתון. הפסטיקו לכתוב ששיות ורכילות כמולדות שני מאבים יחנים, "מ"י סה של אהבה" (העולם הזה 752), והשאירו זאת להוצאות הרומאנים העוירים. את מי זה מעניין איך התחננו והתגרשו טאכולה פאטרקוניאנוניו וקוססה קפאלינינו מירון פרוס, חיפה

את טאכולה פאטרקוניאנוניו וקוססה קפאלינינו, לוינס.

מרד הסקרנים

ביהירות ובחוצפה מדהימים אתם קובעים כי רבבות מבין הקהל שהיה ברחוב בזמן הפגנת חרות (העולם הזה 753) לא היו אלא סקרנים. אם כן הרי אתם בעצמכם הייתם שם. ומה תכנו את הדבר אם לא בשם סקרנות?

אליהו לוי, תל-אביב

שעה שעמדת ברחוב אלנבי וציפית להתקרב בות תהולכת חרות, קמה תהולת גדולה: "הנה הם באים!" אולם איש מבין מנהיגי חרות לא צעד בראש אותה תהולת - כי אם כמה מחברי המערכת והצלמים שלכם. זאת הפגנה פרטית של העולם הזה, העיר אחד הצופים.

ברוריה קליין, פתח-תקוה

עצם העובדה כי בעתון עברי יכול להתפרסם מאמר המוכן לחשוב על הנרמנים כסובים הוא עלבון לזכר 6,000,000 חללי הרעיונים. רצה יהודי אירופה מחייב אותנו להטיף חרם נצח על הרוצחים שיעלה ויסי, ירושלים

העולם הזה מסכים עם הקורא וי"י כי הש"מדת יהדות אירופה הייתה לא רק פשע משוער אלא לקחה מדינת ישראל את מיטב העתור נפרסם את כל הדעות על נושא זה.

גלגוליו של יהלום: מקריאת הרשימה שלכם על המשפט שהתנהל בחיפה בנוגע ליהלום הרפילומט התוונתי (העולם הזה 750) מתוקבל הרושם שהיא נכתבה בהירות. אבל דוקא משום כך פונעים הערבים האמורים בה יותר מאשר לוא נכתבו בצורה הנראית מיד בתוך שקר. עד כמה שהדבר נוגע למרשנו, מר נתן זוקר, הרי אין בעיקר אמת בכרבים המיוחסים, כאילו הבטיח לשמור את היהלום בכספת הבנק. מכאן כי אין אמת מציינים במאמרם שהתביעו הנשנה כתיבוע פילית פרטית לאחר שהמשפחה והתביעה הכללית לא מצאו לנכון לעשות זאת אחרי שחקרו בענין.

קירומן את דורון עורכידין, חיפה

העולם הזה מצטער כי סופרו לא חקר אף הוא את העניין כראוי, מביא בזאת את 9 לק"דן השופט יצחק כהן: ביחס לאשמה הראי

לותר על הכללת דעתו, שהיא חשובה כשלה לעצמה והחובה שבעתים כמיצגת את הרעיון ממשלה, ציטטה לסיכך את דעות השגריר כפי שהשמיעם בנאום שנשא לא מכבר. אין ספק בידינו כי אמנם משקפות ציטטות אלה נאמנה את דעתו של השגריר, אחד המעצבים העיקריים את הופעת ישראל בירת א"ם. כל שאר הנשאלים ענו אישית, אם בכתב ואם בעל-פה. אחדים טרחו ופירטו את דעו"תיהם בכתב (כאהרון אמיר ועודד קורלניק), אחרים מסרו את הדעות בראיונות אישיים כחברי הכנסת סנה, אלטמן וששון). בכמה מקרים לא היו התשובות צמודות לשאלות, והיינו נאלצים "לנתחן". אנו מקווים שלא גרמנו בכך עול לבעלי-דעות, לא כרסנו את קו מחשבתם.

מתוך גאווה מיוחדת יש לציין את העובדה שבמסגרת שאלון זה מופיעים זו הפעם הראי שונה הוגי-דעות ערביים מעל עמודי עתון עברי. פרס לחוגים השמאליים ביותר לא השמיעו ערביי ישראל את דעותיהם (שהן בע"לוח חשיבות חיונית, כיוון שהן קרובות במ"ד רבה להלך הרוח הערבי בכל רחבי המ"י חב). בפני הציבור העברי, דבר שגרם לתופעה המזיקה והמסוכנת שרוב רובם של אזרחי ישראל אינם תופסים כלל מה הם הגורמים הנפשיים הקובעים את יחס הערבים (בפנים ובחוץ) למדינה.

שני המנהיגים הערביים המשתתפים ב"משאל זה מייצגים הלכידות הנפוצים בכל ארצות ערב. אחד מהם - נימר אלהארי - היה נציגם הרשמי של מאות אלפי פליטי פלשתינ פגני שליטי ערב וא"ם. אולם בכל זאת יש להזהיר את הקורא העברי, במידה שאינו בקי במתרחש בציבור הערבי, כי שום ערבי אינו מייצג את כלל הערבים, כשם ששום ערבי אינו מייצג את כלל הערבים. הציבור הערבי מסולג בדעותיו, ממש כמו הציבור העברי.

כשהחליטה המערכת, בשעתו, לגשת לבר צוע המעשי של הכנית זו, הושמעה גם הדעה שהקדשת חמשה עמודים בעתון המ"י צומצם לנושא כה עיוני, עלול להיות "משע"ממת, ביחוד את הקוראים הצעירים. המערכת לא קיבלה את מסקנות הדעה הזאת. היא משתלת, בדרך כלל, להלכיש את תפי קידה הרצינית בלבוש משעשע ככל האפשר. אולם אין היא חוששת לשעמם - כשהדבר נוגע לבעיה כה גורלית.

אולם הדעה שהדור הצעיר שונא בעיות עיוניות, לא הוכחה מעולם. דומה שדוקא בקרב הצעירים רב העניין לבעיות מרחב - כפי הדור הצעיר נתקל בבעיות זו, בצורת מטר עופרת, בבנייה ונקל בבעיות, ובהיה ה" החלטה ביחס לגישת המדינה אל המרחב כאשר תהיה: הדור הצעיר יצטרך לאכול את פריה, יהיה מתוק או מר, עדין או קשה.

התענינותו המכרעת של הדור הצעיר, חניך המאבק והמלחמה משני הצדדים, בעתיד ה"מרחב בולטת גם בעובדה אחרת: העובדה שרוב המתחבטים בשאלה זו בעמדות הבאים הם דוקא צעירים, או לפחות בני המשמרת השניה במדיניות הישראלית. מי שהיה מפקד ההגנה ומי שהיה מפקד הנ"אזה, חניכים של לח"י, אצ"ל ושה"מ, מנסים לצייר את דמות המרחב והמדינה כפי שהיא מצטיירת לעיניהם. המרחב והמדינה אשר כולנו צצטרך לחיות בהם.

בגאווה מגיש היום העולם הזה לקוראיו מחקר שהוא ראשון מסוגו בעתון זה - לא רק מפני שהושקעה בו יותר עבודה מאשר הוקדשה אי פעם לרפורטג'ה בגליונות אלה, אלא גם מפני שניתן לנו בזאת למלא חסרון חינוכי שאין שני לו. עתון זה רגיל לספק בעובדות, למסור אינ"סורמציה. אולם יש ותפקיד זה, לבדו, שוב אינו יכול להשיג את מטרותו - מבלי לתת בדיק קטורא את הכלים לעיבוד העובדות. בשום שטח אין דבר זה בולט יותר מאשר בחסי המדינה (וכל אחד מאזרחיה) אל המאורעות המתרחשים כיום במרחב הסובב אותה.

אולם אין גם בעיה המצריכה גישה ברורה יותר מצד האדם הישראלי, בכל שעה משעות יומו, בכל צעד מצעדיו, נתקל הוא - מבלי יודעין - בבעיה זו. הוא משלם מסים גבוהים, כי עליו להחזיק את הצבא השומר על גבולותיו מפני צבאות ערב. הוא אוכל בצעו, כי מצרכי המזון נמצאים מעבר לגבול, כשטח הערבי. הוא מחתר על רמת מחייה גבוהה יותר, כי חמרי הגלם והשוקיים טרו"י שים לכלכלה ישראלית מביאה מנותקים מן המדינה. הוא חושש מפני הסתככות ישראלית במלחמת-עולם שלישית, העולה לתחום את הגולל על כל מפעל הדור, אך אינו יכול למנוע הסתככות זו כל עוד קיימים ביסטים זרים בשכנותו.

כמו תמיד, אין העולם הזה מטיף לדעות. תפקידו ומטרותו, במחקר זה כבכל מחקר אחר הוא, להניח לפני הקורא הדעות והמרחבים הדרושים לו כדי לגבש דעה לעצמו.

עבודות ההכנה למשאל זה נמשכו כמה חודשים. התכנית הראשונה עובדה עוד עם פרוץ המהפכה הראשונה באיראן. מאז נק"בעה סופית, לפני ארבעה חודשים, פנו כתבי העולם הזה אל קרוב למאה אישים - מיטב המחוחות של מדינות החוץ, המפלגות השור גות, הכנסת ומנגנון הממשלה והוגי-דעות בלתי-תלויים, ונתקלו כמעט בכל המקומות ביחס אוהד ביותר. רק מעטים מבין האישים שענו אליהם התייחסו בשלילה אל עצם רעיון המשאל, מתוך דעה שאין זה מתפקידו של האורח לדעת יותר מדי. כך, למשל, אמר סקיד גבוה: יש לנו אהדה סבעית להשתת"ריות העמים, אך אנו חייבים לפעול נגד מל"חמת השיחור של טוניסיה ומארוק, כי ידידות הצרפתים חשובה למדינה יותר, אך למעט זאת לעולם.

אחוז גדול של הנשאלים ענו ברצון לשא"לוח כתבי העולם הזה. לא התנגדו גם לפירסום בדריהם, אולם סירבו לתת לרוב להוכיר את שמותיהם, מתוך דעה (רובנה שזההב עלול להזיק למדינה. בין אלה היה שר אהד משרי הממשלה (שמסר כמה דעות שעלולות היו ליצור סנסציה), וכמה נציגים רשמיים של ממשלת ישראל. מאחר שלא ראינו טעם רב בפרסום דברים שלא על אחריותו המלאה של אומרם, נאלצנו לותר על הכללת דעות אלה.

בין עשרות הדעות הנותרות בחר העולם הזה. במספר מצומצם של דעות, שנראו לו המעניינות ביותר - הן מפני תוכנו והן בשל ייצגם את הגיגים והגיגונים הקיימים באמת בשטח זה. רק אל אדם אחד מבין הנזכרים במסגרת משאל זה לא שנה העולם הזה אישית: מר אבא אבן. הסיבה נעוצה בריחוקו של שגריר ישראל מכאן. בכל זאת לא רצה העולם הזה

ה ש ע ר

ברידיט קאר, הכוכבנית החדשה של חסרו, שהופיעה עם קלארק גיבל בסרט מפתחות העיר לאשה, היא אחת השחקניות ההוליוודיות. הרכות בגילו במאוהי, את יהדותן. ספירה ברידיט (לסופר העולם הזה באמריקה): "הסבא שלי בא מאודיסה. שמו היה, כמדומה לי, קרמרסקי. אבל האבא שלי כבר היה אמריקאי אמתי. לא הרגשתי הרבה דברים יהודיים בבית, אבל אני יודעת מה זה פסח."

יתכן שזו הסיבה שברידיט כחרה דוקא בפסח כדי לבקר בישראל. הטיול יהיה, כמוכך, "לתיירשמי" בהחלט - או כך, לפחות, היא טוענת. "אני לא רוצה פרסומת", אמרה.

Handwritten signature: יואל טייב

הודעה לבעלי הקופונים במרחב תל-אביב: החל מיום 1.4.1952 עברה הפצת העולם הזה במרחב תל-אביב (בתחום שייך-מונים - פתח-תקוה - מיצמר-השבעה - בת-ים) ליוני מרכז ההוצאה העצמי של העולם הזה. מכל הפניות והתלונות יש לפנות למרכז-ההפצה. רחוב לוינסקי 8, תל-אביב.